

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2024

Bytom 2025

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2024”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życie, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobra kondycję psychofizyczną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz kształtowania odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast jest na stałym poziomie, stwierdzane są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno - higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych, jak i władz samorządowych oraz administracyjnych.

Działalność restrykcyjno - kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję, że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Jolanta Wąsowska; PSSE Bytom
Data: 2025.02.27 10:43:34 CET

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	5
2.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
	Wnioski	7
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1.	Stan sanitarny szpitali	8
2.	Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego	9
3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	9
4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	10
5.	Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	10
	Wnioski	10
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	10
1.	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	14
2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	15
3.	Piekarnie	16
4.	Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX	16
5.	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami	16
6.	Akcje..	16
7.	Interwencje za 2022 rok	21
	Wnioski	22
IV.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej ,wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli	23
1.	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	23
2.	Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli..	28
3.	Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	29
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	30
1.	Ocena wybranych grup obiektów	30

2.	Interwencje	31
	Wnioski	32
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	32
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	33
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	34
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna	35
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	35
5.	Interwencje	36
	Wnioski	36
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	36
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	37
2.	Nadzór nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi	38
3.	Nadzór nad środkami zastępczymi	38
4.	Choroby zawodowe	38
5.	Działalność interwencyjna	40
	Wnioski	40
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	40
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.	43
X.	Działalność laboratoryjna	49
XI.	Podsumowanie	51

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2024 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 751 wywiadów epidemiologicznych w przypadkach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 767.

Tabela Nr 1 – Porównanie ogólnej liczby wybranych jednostek chorobowych oraz hospitalizacji na terenie powiatu tarnogórskiego w 2023 i 2024 roku.

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2023		2024		Trend
		liczba	hospitalizacja	liczba	hospitalizacja	
A02.0; A02.1; A02.2-8	Salmoneloza	36	20	14	8	↓
A04.0-9; A05.0-9	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe oraz zatrucia pokarmowe	161	140	138	128	↓
A07.1	Giardioza (lamblioza)	6	1	1	0	↓
A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe	68	39	89	85	↑
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	81	20	136	12	↑
A21	Tularemia	0	0	0	0	nd.
A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	nd.
A15-19	Gruźlica	18	15	29	29	↑
A31	Mikrobakteriozy - inne i BNO	1	1	1	1	bez zmian
A32	Listerioza	1	1	2	1	↑
A33-35	Tężec	0	0	0	0	nd.
A37	Krztusiec	4	2	67	3	↑
A38	Płonica (szkarlatyna)	209	3	268	0	↑
A39; A46; A48.3; B95.0; B95.3; G04.2; G00.1; A40.3; J13; B96.3/G04.2; G00.0 A41.3; J14	Inwazyjne Choroby bakteryjne, wywołane przez meningokoki, Streptococcus pyogenes, Streptococcus pneumoniae oraz Haemophilus influenzae typ B	26	11	29	9	↑
A48.1-2	Legioneloza	0	0	1	1	↑
A50-53	Kiła	9	2	13	1	↑
A54	Rzeżączka	2	0	0	0	↓

A55-56	Choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez chlamydie	1	0	4	0	↑
A69.2	Borelioza z Lyme, neuroborelioza	50	9	61	3	↑
-	Ostre porażenie wiotkie dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	nd.
A81	Encefalopatie gąbczaste	0	0	0	0	nd.
Z20.3/Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	27	0	18	0	↓
A84;B00.4;A81.1; A83; A85; B02.0; A86; A87.0; B00.3; A87.1-9; B02.1	Kleszczowe oraz inne wirusowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie opon mózgowych	4	4	7	7	↑
G01; G04.2; G05.0; G00.2-8; G00.9	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1	3	3	↑
G03	Zapalenie opon mózgowych lub mózgu inne i nieokreślone	3	3	1	1	↓
A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	0	0	1	0	↑
B01	Ospa wietrzna	1268	2	666	1	↓
B05	Odra	0	0	0	0	nd.
B06	Różyczka	0	0	1	0	↑
B15; B16; B18.0-1; B17.1; B18.2; B17.0,208; B18.8-9; B19	Wirusowe zapalenie wątroby	70	6	75	1	↑
B20-B24; Z21	HIV, AIDS	10	4	4	1	↓
B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	2	0	1	0	↓
B50-54	Malaria (zimnica)	0	0	0	0	nd.
B67	Bąblowica (echinokokoza)	0	0	0	0	nd.
J10	Grypa	3	3	0	0	↓
P37.1	Toksoplazmoza	0	0	1	1	↑
J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	72	0	959	25	↑
J12.1;J20.5; J21.0;B97.4/(...)-	Zakażenia wirusem RSV	11	5	79	23	↑
U07.1-2	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)	1959	60	1439	55	↓

W 2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 5 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w tym 3 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w oddziałach szpitalnych, w których zachorowało łącznie 21 osób, nie odnotowano zgonów, w 2 ogniskach zachorowania wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, natomiast w jednym nie ustalono czynnika etiologicznego – zachorowania zostały

zakwalifikowane jako wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone; 1 ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiło w środowisku domowym, zachorowały 2 osoby, czynnikiem etiologicznym była Salmonella; 1 ognisko wystąpiło w domu pomocy społecznej, zachorowało 10 osób, nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone.

Ponadto zarejestrowano 2 ogniska zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2, to jest 11 mniej niż w roku poprzednim. Ogniska zakażeń wystąpiły w szpitalu.

W 2024 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 12 ognisk zakażeń szpitalnych, (o 9 mniej niż w roku poprzednim) w tym 2 ogniska zakażeń szpitalnych zostały wywołane przez koronawirusa SARS-CoV-2, 3 ogniska zakażeń przenoszonych drogą pokarmową, w tym 2 wywołane przez Clostridium difficile, natomiast 1 o nieustalonej prawdopodobnie wirusowej etiologii oraz 7 ognisk zakażeń szpitalnych wywołanych przez Klebsiellę pneumoniae KPC i OXA-48.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2024 r. nie zarejestrowano interwencji.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2024 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 40 punktami szczepień. Skontrolowano 34 punkty szczepień, przeprowadzając 47 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny stanu sanitarno - higienicznego, wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 1 punkcie szczepień, dotyczyły one braku udokumentowanego w kartach uodpornienia wezwania do szczepienia dzieci i młodzieży podlegającej do szczepienia oraz wykonywania szczepień przypominających niezgodnie ze schematem obowiązkowych szczepień obejmującym liczbę dawek i terminy ich podania, z uwzględnieniem wieku osoby objętej obowiązkiem szczepienia. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję nakazującą.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2024 r. poradnię POZ zgłosiły 581 dzieci oraz 452 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 72 wezwania zobowiązujące rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. Ponadto wydano 2 upomnienia oraz 2 tytuły wykonawcze wraz z wnioskami do Wojewody Śląskiego o nałożenie grzywny celem przymuszenia. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się sukcesywny wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2024 w porównaniu z rokiem poprzednim zauważalny jest niewielki wzrost wykonawstwa szczepień w 6 roku życia, natomiast nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień przypominających u młodzieży 14 i 19 roku życia.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2024 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że zasadniczym problemem epidemiologicznym na terenie powiatu tarnogórskiego w analizowanym były zakażenia wywołane przez wielolekooporne szczepy Klebsiella pneumoniae, powodujące występowanie ognisk zakażeń w podmiotach leczniczych.

2. Istotnym problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych z roku na rok wykazuje tendencję wzrostową.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2024 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 5 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym Ojcowie Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, w skład którego wchodzi 2 obiekty,
- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera w Tarnowskich Górach ul. Pyskowicka 47-51.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 szpitali.

W nadzorowanych szpitalach przeprowadzono 34 kontrole, w tym 6 kontroli sanitarnych kompleksowych, 1 kontrolę bloku operacyjnego, 1 kontrolę centralnej sterylizatorni, 1 kontrolę interwencyjną, 11 kontroli sprawdzających, 2 kontrole dotyczące działalności komitetów i zespołów zakażeń szpitalnych, 12 kontroli w związku z wystąpieniem ognisk zakażeń szpitalnych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 4 szpitalach, które dotyczyły:

- złego stanu sanitarno - technicznego powierzchni ścian i sufitów oraz wykładzin podłogowych w pomieszczeniach oddziałów oraz komórek organizacyjnych, w których są udzielane świadczenia medyczne,
- zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie obiektu (sprzęt rehabilitacyjny, kozetki lekarskie, szafy na odzież pacjentów, stół do badań).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 4 decyzje nakazujące. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 5 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach oraz 1 decyzję o wygaśnięciu obowiązku. Nie nałożono mandatów karnych.

Stan sanitarno – higieniczny szpitali wymaga poprawy poprzez bieżącą realizację obowiązków nałożonych w wydanych decyzjach oraz dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących wymagań.

W 2024 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 12 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 2 ogniska w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka, 8 ognisk w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. Szpitalu im. dr B. Hagera, 1 ognisko w szpitalu Zakonu Posługujących Chorym Ojcowie Kamilianie, 1 ognisko w NZOZ Zakład Pulmonologii Sp. z o.o.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 12 kontroli.

W 2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono 8 kontroli 7 zapleczy szpitali (Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny PAŁAC KAMIENIEC w Kamieńcu, ul. Polna 2; Ośrodek Leczniczo - Rehabilitacyjny PAŁAC KAMIENIEC w Kamieńcu, ul. Batorego 8; SP ZOZ „Repty” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1; NZOZ Szpital im. dr B. Hagera w Tarnowskich Górach, ul. Pyskowicka 47 - 51; NZOZ Szpital im. dr B. Hagera w Tarnowskich Górach, ul. Opolska 21, NZOZ Zakład Pulmunologii Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3; NZOZ p.w. Św. Kamila prowadzony przez Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22), które nie wykazały nieprawidłowości. W roku 2024 wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nakazów wydanej wcześniej decyzji

W 2024 roku zarejestrowano 3 interwencje dotyczące występowania zakażeń szpitalnych wywołanych przez Klebsiellę pneumoniae KPC u hospitalizowanych pacjentów oraz nieprzestrzegania procedur

zapobiegających zakażeniom. W związku ze zgłoszoną interwencją przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarno - higienicznego wybranych oddziałów szpitala, ocenę realizacji procedur zapobiegających zakażeniom oraz działań podejmowanych przez zespół kontroli zakażeń szpitalnych w związku z wystąpieniem ognisk zakażeń szpitalnych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości we wskazanym zakresie.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego

Ogółem w ewidencji obiektów na terenie powiatu tarnogórskiego znajduje się 1 obiekt. W bieżącym roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego. Skontrolowany zakład oceniono jako dobry.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 89 podmiotów, w skład których wchodzi 169 obiektów.

Ponadto nadzorem objętych jest 38 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2024 r. przeprowadzono 71 kontroli, w 63 obiektach.

Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - higienicznego stwierdzono w 8 skontrolowanych obiektach, które dotyczyły :

- złego stanu sanitarno - technicznego powierzchni sufitów i ścian oraz wykładzin podłogowych,
- zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie obiektu (fotel do poboru krwi, przewijak dla niemowląt, krzesła, fotele),
- braku bezpośredniego połączenia gabinetu badań ginekologicznych z pomieszczeniem higieniczno - sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet,
- braku preparatu dezynfekcyjnego do rąk, braku dozowników na mydło w płynie, środek dezynfekcyjny do rąk oraz podajnika na ręczniki jednorazowego użytku,
- przeterminowanych preparatów dezynfekcyjnych do rąk, powierzchni oraz narzędzi, przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, wyrobów medycznych, środków ochrony indywidualnej,
- braku prawidłowej klasyfikacji i segregacji odpadów medycznych o kodach 180103, 180104, braku prawidłowego oznakowania worków i pojemników na odpady medyczne, nieprawidłowego przechowywania odpadów medycznych,
- braku zawartej umowy na odbiór odpadów medycznych o kodzie 180104,
- braku opracowanych procedur w zakresie postępowania z odpadami medycznymi,
- braku realizacji kontroli wewnętrznych,
- braku wydzielonego sprzętu oraz miejsca do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości sprzątania,
- zakurzonych powierzchni szaf i szafek.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1850 złotych, w 8 obiektach wydano zalecenia doraźne.

Ponadto PPIS w Bytomiu wydał 7 decyzji nakazujących na poprawę stanu sanitarno – technicznego.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę w obiekcie. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W związku z koniecznością zabezpieczenia sanitarno - epidemiologicznego granicy państwa utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz Strażą Graniczną w celu wymiany informacji oraz szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 136 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2024 r. skontrolowano 45 praktyk lekarskich, przeprowadzając 49 kontroli, w tym 44 kontrole sanitarne, 5 kontroli sprawdzających.

Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego stwierdzono w 3 praktykach, które dotyczyły :

- nieprawidłowego postępowania z narzędziami,
- braku oznakowania sterylnych pakietów,
- zniszczonego pojemnika na środek do dezynfekcji narzędzi oraz stojaków na materiały stomatologiczne,
- zakurzonych powierzchni sprzętu i mebli,
- złego stanu sanitarno- technicznego ścian i sufitu w pomieszczeniu obiektu,
- braku właściwej segregacji i kwalifikacji odpadów medycznych o kodzie 180103, braku oznakowania pojemników i worków na odpady medyczne, braku zawartej umowy w zakresie odbioru odpadów o kodzie 180103, braku termometru w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania odpadów medycznych,
- braku dokumentacji potwierdzającej przeprowadzanie kontroli wewnętrznej,
- braku procedury dotyczącej gospodarki odpadami medycznymi.

W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 1 mandat karny w wysokości 500 złotych. Wydano 1 decyzję nakazującą, w 3 obiektach wydano zalecenia doraźne.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek. Praktyki zlokalizowane są na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły.

W 2024 roku skontrolowano 4 praktyki pielęgniarские, przeprowadzając 6 kontroli, w tym 4 kontrole sanitarne i 2 kontrole sprawdzające.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2 praktykach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły:

- braku właściwej segregacji i kwalifikacji odpadów medycznych o kodzie 180104, braku termometru w urządzeniu chłodniczym służącym do przechowywania odpadów medycznych,
- braku instrukcji selektywnej zbiórki odpadów określającej zasady kwalifikacji odpadów do poszczególnego rodzaju kodu,
- brak aktualizacji procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi,
- zakurzonych powierzchni urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia doraźne. Mandatów karnych nie nałożono, decyzji nakazujących i zmieniających nie wydano.

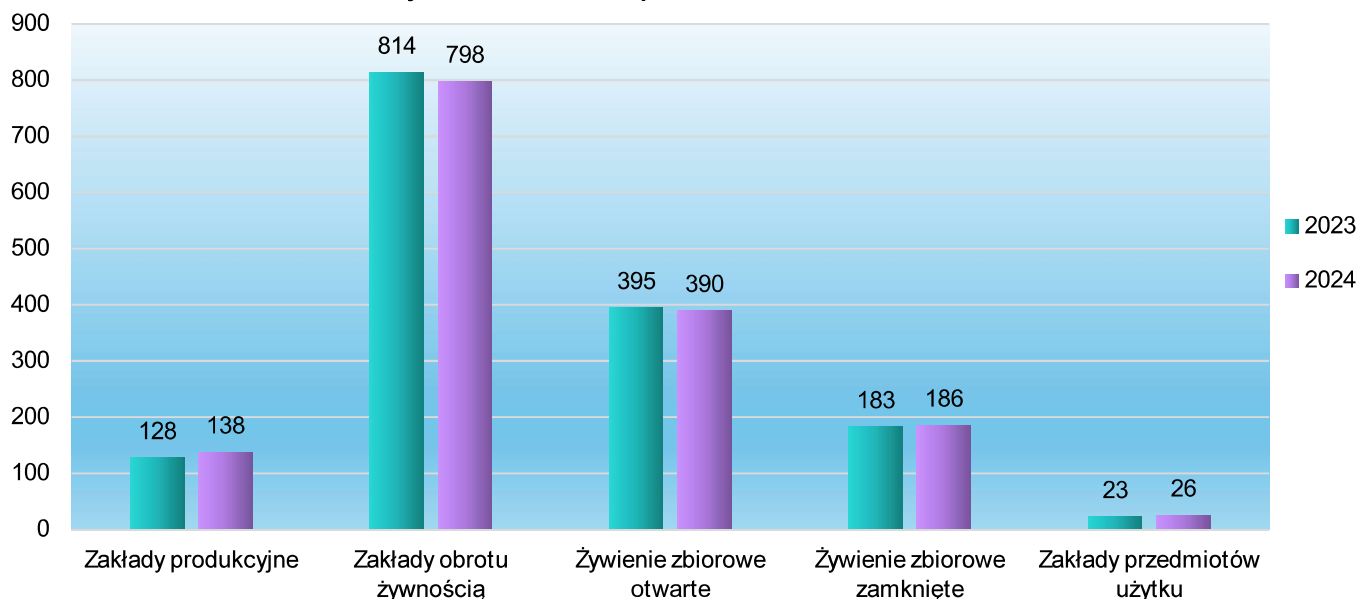
Wnioski:

W wyniku prowadzonego w 2024 roku nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą stwierdzono w obiektach udzielających świadczeń ambulatoryjnych nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno- higienicznego i technicznego oraz realizacji procedur zapobiegających zakażeniom Stan sanitarno - techniczny w szpitalach nie uległ poprawie, większość prac remontowych nie było realizowanych terminowo. Podmioty wykonujące działalność leczniczą wymagają wzmożonego nadzoru celem poprawy stanu sanitarno - higienicznego i technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2024 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego, skontrolowali 775 zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, co stanowi 50 % wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2024 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest mniejsza w stosunku do 2023 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2024 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była mniejsza o 9 % niż w roku 2023.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2023 do 2024

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2023		2024	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	95	80	88	73
Obrót	295	245	315	279
Żywnienie otwarte	229	164	180	122
Żywnienie zamknięte	123	117	82	74
Materiały i wyroby	5	5	14	9
RAZEM	747	611	679	557

W roku 2024 wykonano 557 kontroli z 679 zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w 82 %.

W roku sprawozdawczym kontrole planowane nie zostały wykonane w 100% ze względu na fakt, iż większość właścicieli zakładów / obiektów branży spożywczej, których zakłady zostały zlikwidowane, bądź zawieszono działalność nie poinformowało Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu o zaistniałej sytuacji.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2024 roku przeprowadzono 1206 kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF (System Wczesnego Ostrzegania

o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności.

Dodatkowo przeprowadzono 112 kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. W głównej mierze były to kontrole przeprowadzone w związku z importem / eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, jak również kontrole w związku z organizowanymi imprezami masowymi i pólkoloniami. Porównując dane z rokiem 2023 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2024 r. jest na podobnym poziomie.

Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. 687 (o ok. 15 % więcej niż w 2023 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o 16 % mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o 13 % w stosunku do roku ubiegłego, ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zmniejszyła się o 34 % w stosunku do roku ubiegłego. Dodatkowo w roku 2024 przeprowadzono 14 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2023 i 2024.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzoru - wanych		Ilość obiektów skontrolo - wanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
powiat tarnogórski	1543	1538	803	775	1213	1206	281	268	11 / 3380	10 / 4350	96 / 22850	96 / 24450

W roku 2024 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem 268 decyzji administracyjnych, tj. o 5 % decyzji mniej niż w 2023 roku.

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2024 liczba wydanych decyzji zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku. Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych jest mniejsza o 24 % w stosunku do 2023 roku, w przypadku zakładów obrotu żywnością liczba zwiększyła się o 4 %, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zmniejszyła się o 20 %, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego liczba decyzji zwiększyła się o 43 %.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2024 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono

kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i ŚPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2023 i 2024.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2023 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2024 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych
powiat tarnogórski	803	76	9,4	775	61	7,8

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny uległ poprawie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, z ubytkami, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- nieprawidłowe warunki do mycia i obróbki wstępnej mięsa oraz ryb – brak wydzielonego stanowiska do tego celu,
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2023 i 2024.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2023 r.			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2024 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	803	96 / 22850	11,9	775	96 / 24450	12,3

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo **6** mandatów karnych na kwotę 1800 zł w 6 obiektach kontrolowanych podczas imprezy masowej oraz w związku ze złożoną interwencją dotyczącą niezgłoszonej działalności.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowania higieny produkcji,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,
- obecność szkodników (karaczanów) w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych,
- ślady bytowania szkodników (mysich odchodów) w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych,
- obecność szkodników mącznych zlokalizowanych w sprzęcie do wypieku pieczywa,
- brak dezynfekcji naczyń stołowych,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- brak segregacji żywności w urządzeniu chłodniczym,
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak warunków do higienicznego mycia rąk,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno-higienicznym jest na podobnym poziomie. W roku sprawozdawczym nałożono tyle samo mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2024 do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano 324 próbki (w tym 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością), tj. o 7 % więcej próbek niż w roku 2023, w którym pobrano 302 próbki. Nie pobrano próbek w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano 151 próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano 29 próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano 107 próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano 129 próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano 37 próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo 20 próbek, tj. 6,1 % w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi podobny poziom w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo 20 próbek, tj. 6,6 %.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła 15, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae* (5 próbek lodów z automatu), obecność bakterii z grupy *Bacillus cereus* (5 próbek ciasta pn. „malinowa chmurka”), obecność bakterii *Salmonella* (1 próbka suszonego majeranku oraz 4 próbki mięsa mielonego z indyka).

Pod względem fizykochemicznym zdyskwalifikowano 1 próbkę posiłku obiadowego.

Ponadto 4 próbki zostały zdyskwalifikowane ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych (4 próbki wytrzepek z koszyczków piekarniczych).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2024 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowanych jest 29 piekarni, z których skontrolowano 23. W trakcie kontroli w 6 zakładach pobrano ogółem 19 próbek, w tym 19 próbek sanitarnych – wytrzepek z koszyków oraz zmiotek, z czego 1 została zdyskwalifikowana w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF

W roku 2024 w ramach powiadomień alarmowych RASFF na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono 50 kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowały się 4 wytwórnie oraz 22 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Ogółem przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Akcje

W 2024 roku pracownicy sekcji NS-BŻ wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2024 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unierucha- miających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Imprezy masowe	NS-BŻ i NS-HK	10	10	10	0	0	0	2	400	2 zalecenia dorażne	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS-BŻ i PLW	1	1	5	0	0	0	5	2400	0	1 kontrola przeprowadzona przy udziale PLW. Stwierdzono nieprawidłowości bieżącego stanu sanit. – higienicznego.
3.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i WlW	NS-BŻ i WlW	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1 kontrola przy udziale przedstawiciela WlW. 1 kontrola tematyczna bez udziału WlW, w trakcie której pobrano próbki jaj. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
4.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS-BŻ i NS-HD	11	11	11	0	0	0	0	0	0	-
5.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS-BŻ i NS-HD	16	16	16	0	0	0	0	0	0	-
6.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	NS-E i NS-BŻ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS-BŻ i IF	46	36	49	0	0	0	0	0	0	-
8.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS-BŻ	37	16	18	0	0	0	0	0	0	-
9.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS-BŻ	6	5	6	0	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 10 próbek lodów z automatu oraz gałkowe, 5 próbek zostało zdyskwalifikowanych.
10.	Kontrolę obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS-BŻ	110	1	2	0	0	0	0	0	0	Badanie tłuszczu przeprowadzono w 1 zakładzie, w którym zrealizowano 2 pomiary tłuszczu.
11.	Akcja związana z „Planem działania na 2024 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 10 stycznia 2015 r.”,	NS-BŻ i PIORIN	2	2	2	0	0	0	0	0	0	1 kontrola przeprowadzona bez udziału przedstawiciela PIORIN. W ramach kontroli pobrano do badań 1 próbkę cebuli szczypiorowej w kierunku metali. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchyleń ¹	unierucha- miających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
12.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS-BŻ	131	61	71	0	0	0	0	0	0	-
13.	Akcja szpitale	NS-BŻ	6	3	4	0	0	0	0	0	1	W 2 zakładach pobrano 2 jadłospisy dekadowe analiza jadłospisu nie wykazała nieprawidłowości.
14.	Akcja pieczywo bezglutenowe	NS-BŻ	15	15	15	0	0	0	0	0	0	-
15.	Akcja olej słonecznikowy	NS-BŻ	34	34	34	0	0	0	0	0	0	-
16.	Nadzór nad żywnością pochodzącą z krajów Unii Europejskiej oraz krajów trzecich wprowadzanej do obrotu w m.in. super- i hipermarketach w Polsce	NS-BŻ	54	54	46	3	0	0	4	600	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi		
						ilość wydanych decyzji					Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
17.	Akcja wody butelkowane	NS-BŻ	6	6	6	0	0	0	0	0	1	Na etykiecie produktu „Ostromecko Źródło Marii” - naturalna woda mineralna gazowana, wysokonasycona CO2 - zawarto sformulowania „pierwotnie czysta woda”, która może sugerować, że inne wody o podobnym składzie, nie są czyste i nie są w pełni bezpieczne dla konsumentów.		
18.	Akcja mak	NS-BŻ	3	3	3	0	0	0	0	0	1	Na etykiecie produktu Mak pn. „Stefik” 4kg o numerze partii 09.2025.P7 brak informacji o przeznaczeniu docelowym produktu		
	RAZEM	-	489	275	300	3	-	-	11	3400	5	-		

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna za 2024 rok

Sekcja: NS-BŻ (POWIAT TARNOGÓRSKI)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem 38 (+2 z 2023 r.), w tym anonimowych 8.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem 34 (+2 z 2023 r.), w tym anonimowych 7, zasadnych 17 (+2 z 2023 r.) w tym anonimowych zasadnych 2.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem 6 (w tym 3 rozpatrzone), w tym anonimowych 1.

L. p.	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń z 2023 r.)/ z 2023 r.)	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie - kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych	22 (+1 z 2023 r.)	18 (+1 z 2023 r.)	24 (+1 z 2023 r.)	2 (+1 z 2023 r.)/ 8 (+1 z 2023 r.)	8 (+1 z 2023 r.) /2000 (+300 z 2023 r.)	10 (+1 z 2023 r.)/8	5 (w tym 2 przekazane i rozpatrzone)	0	- 4 interwencje z pobraniem 12 prób (wyniki prawidłowe) - 1 interwencje całkowicie przekazano PSSE Węherowo - 1 interwencje całkowicie przekazano do PIW Tarnowskie Góry - 1 interwencje całkowicie przekazano do PSSE Dąbrowa Górnicza - 1 interwencje rozpatrzone i przekazano do PSSE Sosnowiec - 1 interwencje rozpatrzone i przekazano do PIW Tychy - 1 interwencja bez rozpatrzenia - 1 interwencja z 2023 r.
2.	Złe warunki higieniczno - sanitarne	11	11	14	2/5	4/500	4/6	1 (w tym rozpatrzona i przekazana)	0	- 1 interwencja z odbytą rozmowę telefoniczną - 1 interwencje rozpatrzone i przekazano do WIIH w Katowicach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach, Komendy

WNIOSKI KOŃCOWE:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2024 zmniejszyła się w stosunku do roku 2023.
3. W roku sprawozdawczym ilość nałożonych mandatów karnych za bieżący stan sanitarno - higieniczny w zakładach pozostaje na tym samym poziomie.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. W roku 2024 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała zasadność interwencji.
6. W 2024 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych ilość procentowa próbek zdyskwalifikowanych jest na tym samym poziomie w porównaniu do 2023 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2024 roku były zanieczyszczenia mikrobiologiczne, fizykochemiczne i biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej, wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Łącznie w 2024 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 359 próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia oraz jakości wody ciepłej i zarządców pływalni wynosiła 1434.

W 2024 r. PPIS w Bytomiu wydał 17 decyzji administracyjnych w zakresach:

- 1 dot. zatwierdzenia laboratorium,
- 1 dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody,
- 2 dot. legionelli,
- 9 dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia,
- 4 dot. zbiorczej oceny wody na pływalni.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

Łącznie w 2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 154 próbki wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórnymi badaniami) stwierdzono w 15 próbkach wody (bakterie grupy coli, mętność, żelazo, mangan, Σ trichloroeten i tetrachloroeten).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia wynosiła 437 (w tym woda surowa 26 próbek).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w 11 próbkach wody (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$, mętność, mangan, barwa, żelazo, azotany, Σ trichloroeten i tetrachloroeten).

Liczba awarii ogółem wynosiła 374 (w tym 315 powodujących wstrzymanie dostaw wody lub pogorszenie parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

MIASTO RADZIONKÓW

W 2024 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 8 próbek wody. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Radzionków wynosiła 39. Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła 30 (w tym 27 powodujących wstrzymanie dostaw wody lub pogorszenie parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

W 2024 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 36 próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w 5 próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- obecności bakterii grupy coli w wodzie ze studni S-1 ujęcia zakładu „FASER” S.A. Tarnowskie Góry (listopad 2024 r.); studnię wyłączono z eksploatacji do czasu uzyskania właściwej jakości wody,
- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności,
- nie potwierdzonej powtórным badaniem podwyższonej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ (SUW GCR „Repty”),
- ponadnormatywnej wartości Σ trichloroeten i tetrachloroeten w wodzie z SUW Koehler; SUW był wyłączony z eksploatacji do czasu uzyskania właściwej jakości wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła 164 (w tym woda surowa 6 próbek).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w 4 próbkach wody. Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- obecności bakterii grupy coli w wodzie ze studni S-1 ujęcia zakładu „FASER” S.A. Tarnowskie Góry (marzec 2024 r.); studnię wyłączono z eksploatacji do czasu uzyskania

właściwej jakości wody,

- niepotwierdzonego powtórным badaniem ponadnormatywnego stężenia azotanów (studnia S-2 ujęcia zakładu „FASER” S.A.),
- ponadnormatywnej wartości Σ trichloroeten i tetrachloroeten w wodzie z SUW Koehler; SUW był wyłączony z eksploatacji do czasu uzyskania właściwej jakości wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła 192.

MIASTECKO ŚLĄSKIE

W 2024 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 4 próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła 4. Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła 19.

MIASTO KALETY

W 2024 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 4 próbki wody. Nie stanowiącą potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższoną wartość mętności stwierdzono w 1 próbce wody. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła 17. Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Miasto Kalety awarii sieci wodociągowej wynosiła 24.

GMINA KRUPSKI MŁYN

W 2024 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 16 próbek wody. Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia

ponadnormatywne stężenie żelaza i podwyższoną wartość mętności stwierdzono w 3 próbkach wody. Przeprowadzone powtórne badania nie wykazały przekroczeń dla wyżej wymienionych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 27 (w tym woda surowa 3 próbki).

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywne stężenie manganu stwierdzono w 1 próbce wody. Przeprowadzone powtórne badanie nie wykazało przekroczenia dla wyżej wymienionego parametru.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła 11.

GMINA TWORÓG

W 2024 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 27 próbek wody.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywne stężenie manganu i podwyższoną wartość mętności stwierdzono w 3 próbkach wody. Przeprowadzone powtórne badania nie wykazały przekroczeń dla wyżej wymienionych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 27 (w tym woda surowa 6 próbek).

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywne stężenie manganu stwierdzono w 1 próbce wody (Stacja Uzdatniania Wody ZSLiE, Brynek). Przeprowadzone rekontrolne badanie po zakończeniu działań naprawczych nie wykazało przekroczenia dla wyżej wymienionego parametru.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła 14 (w tym 4 powodujących wstrzymanie dostaw wody lub pogorszenie parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

GMINA ZBROSŁAWICE

W 2024 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 18 próbek wody. Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 84 (w tym woda surowa 9 próbek).

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywne stężenia manganu, żelaza oraz podwyższoną wartość mętności i barwy stwierdzono w 1 próbce wody (GPW - studnia wodomierzowa Górniki Wieszowa ZBR/15, Wieszowa, ul. Bytomska 2).

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych.

GMINA ŚWIERKLANIEC

W 2024 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 14 próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w 2 próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

-obecności bakterii grupy coli w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie (marzec 2024 r.). Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Woda była warunkowo przydatna do spożycia, po uprzednim przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badanie wody, które wykazało jej przydatność do spożycia, nie stanowiącego potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywnego stężenia żelaza oraz podwyższonej wartości mętności. Przeprowadzone powtórne badanie nie wykazało przekroczeń dla wyżej wymienionych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 45.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w 4 próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie (luty 2024 r.). Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Woda była warunkowo przydatna do spożycia, po uprzednim przegotowaniu. Po zakończeniu działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badanie wody, które wykazało jej przydatność do spożycia.

-obecności bakterii grupy coli oraz podwyższonej mętności w wodzie dostarczanej z ujęcia Nakło Śląskie (październik 2024 r.). Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Obowiązywał zakaz wykorzystywania wody do spożycia od dnia 21.10.2024 r. do dnia 25.10.2024 r. Po zakończeniu działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badanie wody, które wykazało jej przydatność do spożycia.

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła 66 (w tym 31 powodujących wstrzymanie dostaw wody lub pogorszenie parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

W 2024 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 27 próbek wody. Nie stanowiącą potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższoną wartość mętności stwierdzono w 1 próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 30 (w tym woda surowa 2 próbki). Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

W oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z możliwością okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupowaną z GZGWiK Mierzęcice lub Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2024 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła 18.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W 2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego czynnych było 5 pływalni opartych na wodzie wodociągowej (w tym 3 kryte, 1 mieszana kryto-odkryta i 1 odkryta).

W 2024 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 81 próbek wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów:

- legionella,
- Pseudomonas aeruginosa,
- Escherichia coli,
- chlor wolny,
- chlor związany,
- mętność,
- chloroform ,
- potencjał redoks,
- pH.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach.

W 2024 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła 976.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów:

- gronkowce koagulazo-dodatnie,
- Pseudomonas aeruginosa,

- ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$
- azotany,
- mętność,
- chlor wolny,
- chlor związany,
- potencjał redoks,
- utlenialność
- pH
- chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym stwierdza się, że eksploatacja pływalni w Szkole Podstawowej nr 10, Tarnowskie Góry, ul. Kochanowskiego 15; Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka, Tarnowskie Góry, ul. Śniadeckiego 1 była prowadzona w sposób odpowiadający wymaganiom.

Natomiast w przypadku pływalni:

- w Ośrodku Wypoczynkowym „Brzeźnica” Brynek eksploatacja była prowadzona w sposób odpowiadający wymaganiom, z nieprawidłowościami (wystąpiły trudności z utrzymaniem właściwej jakości fizykochemicznej wody w zakresie stężenia chloroformu),
- Park Wodny w Tarnowskich Górach eksploatacja była prowadzona w sposób odpowiadający wymaganiom, z nieprawidłowościami (pomimo podejmowanych działań naprawczych stężenie chloroformu okresowo utrzymywało się na podwyższonym poziomie),
- MOSIR Radzionków, ul. Norwida 2A eksploatacja była prowadzona w sposób odpowiadający wymaganiom, z nieprawidłowościami (pomimo podejmowanych działań naprawczych w pierwszej połowie roku wystąpiły trudności z utrzymaniem właściwej jakości fizykochemicznej wody w zakresie stężenia chloroformu oraz mikrobiologicznej - obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*).

Również w ramach kontroli wewnętrznej przedłożono 13 wyników badania próbek wody z basenów odkrytych, które nie spełniają kryteriów pływalni :Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90 i basen w Krupskim Młynie ul. Główna.

Obiekty były dopuszczone do eksploatacji.

Na nadzorowanym terenie w sezonie letnim 2024 r. na Zalewie Nakło - Chechło zostało zorganizowane 1 kąpielisko „Pole biwakowe numer 1”.

Przed sezonem kąpielowym i w sezonie kąpielowym 2024 r. na podstawie otrzymanych wyników badań i wizualnych ocen Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał 4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku stwierdzające przydatność wody do kąpeli. Na ich podstawie stwierdza się, że woda w kąpielisku „Pole biwakowe numer 1” w tegorocznym sezonie kąpielowym spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255).

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w 19 obiektach, w tym:

- szpitale - 4,
- domy pomocy społecznej - 4,
- areszt-1,
- internaty-2,
- inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital) - 1,

- hotele-3,
- inne świadczące usługi hotelarskie - 1,
- zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy - 1,
- młodzieżowy ośrodek wychowawczy - 1,
- noclegownia-1.

Skolonizowanie sieci przez pałeczki Legionella sp. stwierdzono w 2 obiektach:

- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. Kamieniec, ul. Polna 2,
- Szpital Św. Kamila Zakonu O.O. Kamilianów, Tarnowskie Góry, ul. Bytomska 22.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu wydał decyzje nakazujące podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody, które zostały wykonane.

Ogółem w 2024 r. na obecność bakterii legionella pobrano 123 próbki wody, w tym 12 zakwestionowano. W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono 5 wyników badań próbek wody.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2024 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 254 obiektach użyteczności publicznej, spośród 699 ujętych w ewidencji, gdzie łącznie przeprowadzono 268 kontroli. Wśród ocenianych obiektów znalazły się m.in.: domy pomocy społecznej i noclegownie; zakłady służące pielęgnacji i upiększaniu ciała; obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie; ustępy publiczne i ogólnodostępne; pływalnie kryte i odkryte; dworce autobusowe i kolejowe, przystanki; cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków oraz obiekty określane jako „inne obiekty”, do których zaliczamy m.in. apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno-widowiskowe, tereny rekreacyjne, place zabaw, piaskownice, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, transport publiczny.

W roku 2024 r. na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego objęto wzmożonym nadzorem sanitarnym zakłady oferujące usługi „solaryjne” w zakresie realizacji wymogów ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz.U z 2017 r., poz. 2111) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium (Dz.U. z 2018 r., poz. 275).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzoruje 5 obiektów, w których wykonywane są usługi „solaryjne”. Skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzając 4 kontrole sanitarne. W żadnym z obiektów nie stwierdzono naruszenia wymogów w/w ustawy, jak również nie stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że stan sanitarny obiektów jest na tym samym poziomie.

1. Ocena wybranych grup obiektów

Na koniec 2024 r. ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym wykazano 3 obiekty. Poniżej oceniono grupy obiektów, w których nie wszystkie obiekty spełniały wymagania higieniczno - sanitarne jak i techniczne i były wydane decyzje administracyjne nakazujące.

Domy pomocy społecznej

Ogółem w ewidencji znajduje się 7 obiektów, skontrolowano 6. Ze złym stanem oceniono 1 obiekt, gdzie wydana została decyzja administracyjna nakazująca. Nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń obiektu. W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno – sanitarny i techniczny obiektów z przedmiotowej grupy uległ pogorszeniu, gdyż w 2023 r. nie wykazano obiektów ze złym stanem higieniczno - sanitarnym.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W roku 2024 skontrolowano 107 zakładów z 282 objętych nadzorem PPIS w Bytomiu. W tej grupie obiektów nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł. Przyczyną nałożenia mandatów karnych był brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz zły stan sanitarny pomieszczeń zakładów. W 2024 r. wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących za stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości, z czego 4 decyzje zostały wykonane a 1 decyzja jest w trakcie realizacji.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno - sanitarny i techniczny obiektów uległ poprawie. Na koniec roku sprawozdawczego 1 obiekt oceniono ze złym stanem.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W tej grupie obiektów zewidencjonowane są łącznie 200 obiekty takie jak: obiekty sportowe, apteki, stacje paliw, targowiska, transport publiczny, wysypiska śmieci pralnie chemiczne, noclegownie, ustępy publiczne. Skontrolowano 41 obiekty. Ze złym stanem oceniono 3 obiekty, gdzie wydano decyzje administracyjne nakazujące. 2 decyzje zostały zrealizowane w terminie, trzecia natomiast jest w trakcie realizacji.

W porównaniu do roku 2023 stan sanitarny obiektów nie uległ zmianie. W poprzednim okresie sprawozdawczym również jeden z obiektów oceniono ze złym stanem sanitarnym.

2. Interwencje

W 2024 r. z powiatu tarnogórskiego wpłynęły 23 interwencje. 9 spraw zostało przekazanych do właściwych organów, 14 spraw zostało rozpatrzonych w całości przez PPIS w Bytomiu, gdzie w 8 przypadkach przeprowadzono kontrole. W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 10 kontroli. 3 interwencje okazały się zasadne. Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości oraz zalecenia doraźne.

Wniesione interwencje dotyczyły następujących spraw:

- złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (8);
- złego stanu sanitarnego mieszkań (5);
- złego stanu sanitarnego budynków (3);
- złego postępowania z nieczystościami płynnymi (2);
- inne (5).

Największa liczba zgłoszonych interwencji (8 zgłoszeń) dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. 1 sprawa została przekazana po wstępnym rozpoznaniu do właściwego organu. 7 interwencji PPIS w Bytomiu rozpatrzył w całości w ramach posiadanych kompetencji, gdzie 4 interwencje wymagały przeprowadzenia kontroli. Łącznie przeprowadzono 4 kontrole, ale tylko 1 interwencja okazała się zasadna. Wydano 1 decyzję nakazującą.

W sprawie złego stanu sanitarnego mieszkań i związanych z tym uciążliwości wpłynęło 5 interwencji. 1 sprawa została przekazana bez wstępnego rozpoznania do właściwego organu. 4 sprawy PPIS w Bytomiu rozpatrzył w ramach posiadanych kompetencji, gdzie w 2 przypadkach przeprowadzono kontrole, które nie potwierdziły nieprawidłowości.

Kolejną grupą rozpatrywanych interwencji stanowiły sprawy związane ze złym stanem sanitarnym części wspólnych w budynkach mieszkalnych. Wpłynęły 3 zgłoszenia, z czego 2 wymagały przeprowadzenia kontroli. Przeprowadzono 3 kontrole. Wydano 1 decyzję nakazującą oraz 1 zalecenie. 2 interwencje okazały się zasadne.

W 2024 r. do PPIS w Bytomiu, wpłynęły 2 sprawy związane z niewłaściwym postępowaniem z nieczystościami płynnymi (ściekami). Obie sprawy zostały przekazane bez wstępnego rozpoznania do właściwych organów.

5 pozostałych spraw dotyczyło:

- 1 zgłoszenie dotyczyło spalania w piecu pozostałości po upolowanej zwierzynie. Sprawa została przekazana do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Tarnowskich Górach,
- 1 zgłoszenie dotyczyło uciążliwości powodowanych oddziaływaniem fal elektromagnetycznych w lokalu mieszkalnym. Sprawa została przekazana do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach,
- 1 zgłoszenie dotyczyło pochowania psa na terenie posesji. Sprawa została przekazana bez wstępnego rozpoznania do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Tarnowskich Górach przy ul. Janasa 11,
- 1 sprawa dotyczyła gruzowiska znajdującego się na terenie posesji. Sprawa została przekazana do Urzędu Miejskiego w Miasteczku Śląskim,
- 1 sprawa dotyczyła uciążliwości zapachowych pochodzących z kurników oraz znęcania się nad zwierzętami. Sprawa została przekazana do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Tarnowskich Górach.

Wnioski:

W roku 2024, podobnie jak w roku ubiegłym większość skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej spełniała podstawowe wymagania higieniczno - sanitarne i techniczne. Ogółem skontrolowano 254 obiekty oraz wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących, z których 3 są w trakcie realizacji. Biorąc pod uwagę fakt, iż skontrolowano znacznie więcej obiektów niż w roku 2023, z których tylko 3 pozostały w złym stanie higieniczno – sanitarnym, należy przyjąć, że stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nadal utrzymuje się na dobrym poziomie.

W porównaniu do roku ubiegłego liczba zgłoszonych interwencji wzrosła (w 2023 r. wpłynęło 14 zgłoszeń, a w 2024 r. 23 zgłoszenia), jak również zwiększyła się ilość interwencji zasadnych (w 2023 r. 2 interwencje okazały się zasadne, w 2024 r. zasadne były 3 zgłoszenia).

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2024 r., na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno - higienicznym objętych było 353 obiekty, w tym 121 obiektów sezonowych. Skontrolowano 150 nadzorowanych placówek, co stanowi 42,5 %.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2024 r., ogółem pod nadzorem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowało się 78 szkół różnych typów, w tym: 40 szkół podstawowych, 4 licea ogólnokształcące, 1 technikum, 2 szkoły policealne, 5 szkół specjalnych, 26 zespoły szkół, w tym 2 zespoły szkół specjalnych.

W 2024 r., przeprowadzono 78 kontroli placówek szkolnych na terenie powiatu tarnogórskiego. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta zwiększyła się.

W roku sprawozdawczym wydano dwie decyzje nakazujące.

Wydano również 4 decyzje zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem 2023 liczba ta zwiększyła się.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 2 decyzje wydane w latach wcześniejszych.

W dalszym ciągu istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno - higienicznego oraz technicznego.

We wszystkich skontrolowanych placówkach szkolnych zapewniono odpowiednią ilość środków higieny osobistej oraz środków czystości i dezynfekcyjnych.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary, w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach, będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1327 uczniów, w 72 oddziałach, ośmiu szkół podstawowych. Badania wykazały, że 247 przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2024 r., pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 65 przedszkoli, w których przeprowadzono 67 kontroli.

W roku 2024 wydano 3 decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno - technicznego, więc w porównaniu do roku 2023 liczba ta zwiększyła się.

Stan bieżącej czystości i porządku w kontrolowanych placówkach był prawidłowy i nie budził zastrzeżeń.

Przeprowadzono 10 kontroli, w zakresie oceny terenów rekreacyjnych i placów zabaw.

W roku sprawozdawczym wyegzekwowano 2 decyzje nakazujące.

Placówki posiadają aktualne przeglądy stanu technicznego urządzeń zabawowych.

Przed rozpoczęciem sezonu wiosenno - letniego dokonywana jest wymiana piasku w piaskownicach, a piaskownice zabezpieczane są przed zanieczyszczeniami i odchodami zwierzęcymi.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 17 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym 2 kluby malucha, w których przeprowadzono 18 kontroli. W porównaniu z rokiem ubiegłym sytuacja w ww. zakresie utrzymuje się na stałym poziomie.

Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2024 r. pod nadzorem były 2 świetlice środowiskowe, 2 warsztaty terapii zajęciowej oraz 1 ośrodek rehabilitacyjno – edukacyjno - wychowawczy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 kontroli w ww. placówkach, a stan sanitarno - higieniczny placówek nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2024 r., dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach. W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:

- 89 oddziałów, w 12 szkołach podstawowych
- 38 oddziałach, w 10 przedszkolach.

Łącznie zmierzono 2388 dzieci.

W 4 placówkach, w 9 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości, gdzie 116 dzieci siedziało w meblach edukacyjnych niedostosowanych do zasad ergonomii.

Placówki są sukcesywnie wyposażone w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach, dostosowanych do zasad ergonomii, posiadających stosowne atesty i certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2024 r., w 24 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 268 oddziałach.

W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny zgodnie z wymogami § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (jedn. tekst Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 z późn. zm.). Uwzględniały potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia.

Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna i stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno - higienicznego i technicznego pomieszczeń bloku sportowego.

W 2024 r. prolongowano 1 decyzję administracyjną wydaną w latach wcześniejszych.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków sporadycznie.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie wyposażone w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony chroniące przed nadmiernym nasłonecznieniem. Stan sanitarno - higieniczny był bez zastrzeżeń.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2023, jak i w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach, gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ bieżącej, zimnej wody. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach w prawidłowo oznakowanych pojemnikach. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli.

Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy a nauczyciele posiadają zaświadczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Część szkół z uwagi na brak odpowiednich warunków technicznych nie posiada pracowni chemicznych, ani nie stosuje substancji niebezpiecznych podczas prowadzonych zajęć lekcyjnych, wówczas zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie teoretycznej lub pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno - higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. We wszystkich placówkach stan sanitarno - higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

Zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami wraz z elektronicznymi wagami medycznymi. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem bieżącej ciepłej i zimnej wody. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym. Pielęgniarki szkolne, w ramach swojej działalności dokonują bieżących przeglądów czystości skóry uczniów zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów placówek, co odnotowywane jest w dokumentacji medycznej.

Wszystkie gabinety wyposażone są w środki do dezynfekcji pomieszczeń i wyposażenia.

W ramach współpracy z pielęgniarkami szkolnymi dokonuje się pomiarów obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, po których podejmowane są działania profilaktyczne w ww. zakresie.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W ramach akcji „Zima 2024” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 30 turnusów wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania.

W trakcie trwania wypoczynku skontrolowano 11 placówek.

Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 655 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku.

W ramach akcji „Lato 2024” zgłoszonych zostało 97 turnusów letniego wypoczynku, skontrolowano 22 z nich. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 828 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku. W placówkach wypoczynku stan sanitarno - higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe oraz zapewniono dostęp do ciepłej wody wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2024 r. zgłoszono trzy interwencje na nadzorowanym terenie. Zgłoszone interwencje w przedszkolach dotyczyły pluskiew, wszawicy i złej jakości posiłków – interwencje niezasadne. W MOW interwencja dotyczyła złego stanu sanitarno - higienicznego i technicznego łóżek oraz ścian i sufitów, braku środków higienicznych w pomieszczeniach sanitarnych w placówce oraz jakości posiłków- interwencja zasadna. W porównaniu z rokiem 2023 liczba interwencji zwiększyła się.

Wnioski:

W porównaniu z rokiem ubiegłym stwierdzono:

- ilość prolongowanych decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych uległa zmniejszeniu,
- wydano 5 nowych decyzji administracyjnych nakazujących.
- Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych powoduje pogorszenie się warunków sanitarno - technicznych i niewłaściwe ich utrzymanie.

W nadzorowanych placówkach podjęto działania edukacyjno - informacyjne w ramach prowadzenia kontroli, które dotyczyły:

- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych,
- pomiarów dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- działania edukacyjno-informacyjne w zakresie wszawicy,
- bezpiecznych wakacji, w trakcie trwania turnusów wypoczynku letniego i zimowego,
- zmniejszenie ryzyka wystąpienia bakterii z rodzaju Legionella oraz właściwego utrzymania i eksploatacji wewnętrznych sieci wodociągowych.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy ma na celu ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Działania te zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych oraz poprawiają stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładów, co pozwala zapewnić pracownikom bezpieczeństwo podczas wykonywanych prac.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 439 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W 2024 r. przeprowadzono 164 kontrole w 137 obiektach, wydano 48 decyzji administracyjnych związanych z nadzorem i 13 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

W ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowano 116 zakładów, przeprowadzono 143 kontrole. W 31 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły następujących zagadnień:

- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń pracy;
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń higienicznosanitarnych;
- brak odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- niezapewnienia przez pracodawcę warunków do higienicznego przechowywania posiłków własnych;
- brak szaf odzieżowych przeznaczonych do indywidualnego użytku każdego pracownika z zachowaniem segregacji (na odzież czystą i brudną);
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- brak oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy;
- brak instrukcji stanowiskowych bhp, przekroczenie NDN hałasu, przekroczenie NDS ołowiu, kadmu, ditlenku azotu, wodorotlenku potasu na stanowiskach pracy;
- brak spisu stosowanych w zakładzie substancji i mieszanin chemicznych;
- brak aktualnych kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych;
- w ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy nie uwzględnia się wszystkich czynników szkodliwych dla zdrowia a w szczególności czynnika biologicznego;
- pracodawca nie przekazuje właściwemu PWIS corocznie w terminie do dnia 15 stycznia informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- brak rejestru prac których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 31 decyzji administracyjnych nakazujących.

Na koniec 2024 r. w 9 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (hałas, pyły, czynniki chemiczne, mikroklimat gorący).

Podczas kontroli stwierdzono, że stanowiska pracy gdzie występują przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia są oznakowane i w miarę możliwości technicznych odizolowane. Pracodawcy podejmują działania organizacyjno-techniczne zmierzające do ograniczenia narażenia na te czynniki. Pracownicy są poinformowani o narażeniu oraz wyposażeni w środki ochrony osobistej, poddawani są również badaniom profilaktycznym lekarskim i monitorowany jest stan zdrowia pracowników narażonych.

2. Nadzór nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi

W ramach prowadzonego nadzoru nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi przeprowadzono 18 kontroli, w tym 9 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu produkty chemiczne, detergenty, produkty biobójcze oraz 9 kontroli z zakresu wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych. Kontrole dotyczyły głównie kart charakterystyki oznakowania produktów, składu produktu, posiadanych pozwoleń na obrót produktami biobójczymi.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat.3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu znajduje się jeden podmiot odpowiedzialny za pierwsze wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, posiadający aktualny numer pozwolenia na jego wprowadzanie. W ramach projektu REACH-EN-FORCE-12 (REF-12) dotyczącego spełniania wymogów prawnych w zakresie importowanych chemikaliów przeprowadzono 1 kontrolę.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy Katowice Pyrzowice w roku 2024 wydano 17 opinii (4 dotyczyły substancji i mieszanin chemicznych oraz 13 produktów kosmetycznych) w zakresie spełnienia przez wyrób obowiązujących przepisów prawnych i możliwość udostępniania opiniowanych produktów na rynku na terytorium RP.

3. Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2024 r. na terenie powiatu tarnogórskiego nie było zgłoszeń w zakresie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Pracownicy na bieżąco dokonują weryfikacji stron internetowych w zakresie sprzedaży środków zastępczych.

4. Choroby zawodowe

W roku 2024 roku PPIS w Bytomiu wydał 13 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2024 r. wynosi 8 przypadków w tym: 1 przypadek pylicy płuc, 1 przypadek nowotworu złośliwego – międzybłoniak opłucnej, 3 przypadki przewlekłej choroby układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy, 2 przypadki przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy, 1 przypadek zespołu wibracyjnego.

Ww. choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami zawierającymi wolną krzemionkę, pyłami azbestu, sposobem wykonywania pracy związanym z koniecznością przyjmowania pozycji kucznej lub klęczącej, związanym z wielokrotnym powtarzaniem ruchów prostowania i zginania rąk (monotypia pracy), wykonywania pracy obciążającym kończyny górne, wymagającym okresowo unoszenia kończyn górnych powyżej poziomu barków oraz drganiami mechanicznymi.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2023 i 2024

Numer choroby zawodowej i nazwa	2023 r.	2024 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz. 3 - pylice płuc	4	1
poz. 17 – nowotwór złośliwy	0	1
poz. 19 - przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	0	3
poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	1	2
poz. 21 - obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu (...)	1	0
poz. 22 – zespół wibracyjny	0	1
poz. 26 - choroby zakaźne	1	0
Razem	7	8

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2023 nieznacznie zwiększyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych.

W roku 2024 roku zmniejszyła się liczba stwierdzonych pylic płuc, nie stwierdzono ubytków słuchu oraz chorób zakaźnych

Pojawiły się natomiast przypadki chorób zawodowych, których nie notowano w 2023 r., tj. nowotwór złośliwy – międzybłoniak opłucnej, przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy oraz zespół wibracyjny.

Zwiększyła się również liczba stwierdzonych chorób zawodowych obwodowego układu nerwowego wywołanego sposobem wykonywania pracy.

5. Działalność interwencyjna

W 2024 r. wpłynął 1 wniosek o podjęcie interwencji, który dotyczył braku pomieszczenia do spożywania posiłków i pomieszczenia do mycia naczyń w zakładzie pracy. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. Zgłoszenie uznano za bezzasadne.

Wnioski:

1. Przeprowadzone kontrole w zakładach pracy podobnie jak w roku ubiegłym wykazały, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Ponadto stwierdzono, że pracodawcy nie dbają o stan sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych. Istotnym czynnikiem w zachowaniu odpowiedniego stanu higieniczno - sanitarnego zakładów pracy jest systematyczny nadzór w tym zakresie. Prowadzona działalność kontrolna w dużym stopniu przyczynia się bowiem do podnoszenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych w kontrolowanych zakładach pracy, szczególnie w warunkach narażenia zawodowego. W porównaniu do roku ubiegłego warunki higieny pracy uległy poprawie.
2. Przeprowadzone kontrole w zakresie chemikaliów i produktów kosmetycznych wykazały, że zdecydowana większość podmiotów wprowadzających do obrotu produkty spełniają wymagania prawne.
3. W zakresie chorób zawodowych w 2024 r. zaobserwowano niewielki wzrost liczby stwierdzonych chorób zawodowych będących następstwem narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy lub wywołane sposobem wykonywania pracy.
4. W roku sprawozdawczym przedstawiciele PPIS w Bytomiu w ramach prowadzonego nadzoru w zakładach pracy podejmowali działania informacyjno - edukacyjne. Omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, wskazywano przepisy regulujące powyższe zagadnienia. Działania edukacyjno - informacyjne prowadzono również podczas nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów chemicznych, omawiano wymagania dotyczące oznakowania opakowań produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, detergentów oraz innych produktów wprowadzanych do obrotu. Podczas kontroli sprawdzano również realizację zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych tj. zakazu palenia na terenie zakładu pracy.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność PPIS w Bytomiu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkających i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów jak np.: obiekty żywieniowo - żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, itp.), zakłady kosmetyczno - fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, obiekty kultury i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku

z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

W 2024 roku zapobiegawczy nadzór sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 10 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów planów ogólnych gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. planów ogólnych gminy oraz 9 dot. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- b. 7 opinii w sprawie zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

Ad a. Na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt planu ogólnego gminy Krupski Młyn,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Cmentarnej i Czarnohuckiej w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Grzybowej, Kościelnej i Chemików w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Małej w Tarnowskich Górach,
- projekt zmiany nr I miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krupski Młyn,
- projekt zmiany nr II miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krupski Młyn,
- projekt zmiany nr III miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krupski Młyn,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu sołectwa Koty i przysiółek Pusta Kuźnica,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w sołectwie Połomia,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ulicy Pyskowskiej w Brynku.

Ad b. Na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- dwa projekty zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech – etap I,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część południowego obszaru sołectwa Nakło Śląskie etap I,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Małej w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Jana III Sobieskiego, Henryka Sienkiewicza, Strzeleckiej, Księcia Jana Opolskiego i Adama Mickiewicza w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Szalsza,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec w rejonie ul. Ostrożnica.

Ad. 2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego. Uzgodniono 21 wniosków wystosowanych przez Wójta Gminy Tworóg, Wójta Gminy Świerklaniec, Burmistrza Miasta Miasteczko Śląskie, Wójta Gminy Krupski Młyn. W 2023 roku uzgodniono 1 wniosek.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 12 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 1 opinię stwierdzającą potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wraz z określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 4 opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo - budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: inwestycje związane z gospodarką wodno – ściekową – ok. 35%, inwestycje związane z gospodarką odpadami – ok. 29%, inwestycje drogowe i inne – po ok. 6%.

W 2024 roku wydano 19 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 1 opinię stwierdzającą potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wraz z określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ad. 4. W roku 2024 uzgodnionych zostało pozytywnie 7 dokumentacji projektowych, natomiast w 2023 roku liczba ta wynosiła 10. Wydane opinie dotyczyły zakładów kosmetyczno

– fryzjerskich i odnowy biologicznej – 43%, inne – ok. 29%, obiektów żywieniowo – żywnościowych oraz ochrony zdrowia – po ok. 14%.

Ad. 5. W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 81 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 75 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany, 3 opinie stwierdzające niezgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym, które nie stanowiły zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, 1 stwierdzającą niezgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, 2 nie wyrażające zgody na dopuszczenie obiektu do użytkowania zgodnie z przeznaczeniem), natomiast w 2023 r. wydane zostały 62 opinie sanitarne (w tym 4 stanowiska negatywne). Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 70% dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe 30% odnosiło się do zmiany sposobu użytkowania obiektów.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły: inne – ok. 35%, obiekty żywieniowo-żywnościowe – 24%, obiekty usługowo – handlowe oraz zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – po ok. 13%, obiekty wychowania i nauczania – ok. 9%, obiekty przemysłowe, obiekty ochrony zdrowia, obiekty kultury – po ok. 1%.

W 2024 roku przeprowadzono łącznie 81 kontroli i wizytacji obiektów oraz inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego a w 2023 roku było ich 95.

Porównując rok 2024 i 2023, w ilości wszystkich załatwianych spraw, obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o ok. 2%.

IX. Działalność w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej

Realizacja zadań w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej w 2024 r. na terenie działania PPIS w Bytomiu wynika z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności.

W celu poprawy stanu zdrowotnego, zwiększenia jakości życia oraz kreowania zdrowego stylu życia społeczności realizowano ogólnopolskie i wojewódzkie prozdrowotne programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe, w tym kampanie społeczne, akcje zdrowotne. Powyższe działania dot. m.in. prawidłowych nawyków higienicznych, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki używania środków psychoaktywnych, bezpiecznego korzystania z promieniowania ultrafioletowego, profilaktyki chorób zakaźnych i innych problemów zdrowotnych wynikających z sytuacji epidemiologicznej. W roku 2024 przeprowadzono 27 wizytacji, zorganizowano i przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne, 12 zajęć warsztatowych dla dzieci z przedszkoli, uczniów ze szkół ponadpodstawowych, a także dzieci wypoczywających w czasie wakacji. Zorganizowano wystawę w związku z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach i Światowym Tygodniem Wiedzy o Antybiotykach, oraz konkurs „Warto wiedzieć o HIV i AIDS” dla uczniów z Wieloprofilowego Zespołu Szkół w Tarnowskich Górach w ramach wojewódzkiej akcji „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”.

Działania w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), informuje o wzrastającej liczbie otyłych dzieci i młodzieży. Dzieciństwo i dojrzewanie są okresem krytycznym w rozwoju otyłości. Do zwiększonego przyrostu masy ciała dochodzi zwykle około 8 roku życia i w późniejszym wieku większość dzieci utrzymuje masę ciała na tym samym poziomie w okresie dojrzewania.

Ważnym elementem profilaktyki nadmiernej masy ciała jest edukacja w zakresie zasad racjonalnego żywienia i zdrowego stylu życia.

- **Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”**

Program profilaktyki nadwagi i otyłości u dzieci, promujący zbilansowane odżywianie i aktywność fizyczną. Program wieloletni, adresowany do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII. Jego celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, promowanie zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W roku szkolnym 2023/2024 realizowana była już XVII edycja programu, do której przystąpiło 27 szkół, przeprowadzono 7 wizytacji działań programowych.

- **Wojewódzki projekt edukacyjny „Klub Zdrowego Przedszkolaka”**

Celem projektu było wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia w placówkach przedszkolnych. Projekt zawierający zróżnicowaną tematykę odnoszącą się do zagadnień zdrowotnych. Zdrowy styl życia powinien być kształtowany już od najmłodszych lat, aby skutecznie kreować zachowania zdrowotne w dorosłym życiu. Adresatami projektu są dzieci, ich rodzice i opiekunowie oraz przedstawiciele środowiska przedszkolnego. Działania projektowe mają wzbogacić wiedzę najmłodszych i ukształtować w nich właściwe nawyki higieniczno-zdrowotne. W roku przedszkolnym 2023/2024 projekt zrealizowało 30 placówek przedszkolnych, gdzie przeprowadzono 2 wizytacje. Edukacją składającą się z czterech modułów objęto łącznie 1866 przedszkolaków. W 4 placówkach przedszkolnych przeprowadzono zajęcia warsztatowe podczas których zaprezentowano przedszkolakom bajkę „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”.

- **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”**

Program dedykowany jest przede wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym, tj.: dla 5-6-latków, rodzicom, opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W trakcie realizacji programu dzieci dowiedziały się skąd biorą się produkty ekologiczne, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. W roku przedszkolnym 2023/2024 projekt zrealizowało 25 placówek, gdzie przeprowadzono wizytacje działań programowych. Edukacją łącznie objęto 1678 przedszkolaków.

- **Akcja #wybierz zdrowie**

Celem interwencji było propagowanie aktywności ruchowej poprzez zabawę, kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród najmłodszych oraz wspomaganie rozwoju społecznego i prawidłowych interakcji z rówieśnikami. Adresatami akcji byli uczniowie szkół podstawowych lub dzieci w miejscach wypoczynku letniego. Zadanie zrealizowane zostało w czasie wakacji z wykorzystaniem scenariusza zajęć pt. „Ścieżka do zdrowia” wśród 87 dzieci w 4 placówkach organizujących lato w mieście.

- **Kampania EFSA dotycząca bezpieczeństwa żywności - #Safe2EatEU i #PlantHealth4Life**

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) prowadził kampanię dotyczącą bezpieczeństwa żywności pod nową nazwą #Safe2EatEU i kampanie #PlantHealth4Life.

Celem kampanii było wspieranie konsumentów w dokonywaniu świadomych wyborów żywnościowych, wyjaśnienie naukowe podstawy bezpieczeństwa żywności, ułatwiając dostęp do informacji m.in. o stosowaniu suplementów diety, czy bezpiecznym przygotowywaniu i przechowywaniu produktów spożywczych, zwróceniu uwagi na szczególny związek między zdrowiem roślin, a naszym codziennym życie. Na bieżąco zamieszczano posty w mediach społecznościowych.

Profilaktyka używania środków psychoaktywnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła również działania w zakresie profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów. Prowadzone działania edukacyjne powinny mieć wpływ na zmiany

w społeczeństwie w kwestii dotyczącej palenia tytoniu. Działania dotyczące przestrzegania zakazu palenia tytoniu prowadzone były na terenie placówek oświatowo-wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy oraz w zakładach gastronomicznych. W ramach tego programu przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne i 4 warsztaty edukacyjne dla młodzieży, podczas których skorzystało 100 osób z pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

- **Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”**

Program przygotowany dla dzieci w wieku 5-6 lat. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy dzieci i ich rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw e celu ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Edukacją objęto 1786 dzieci z 28 placówek przedszkolnych. Przeprowadzono 3 wizytacje programu.

- **Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie**

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, dedykowany jest dzieciom klas czwartych szkoły podstawowej. Głównym celem jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Zajęcia były realizowane za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących, takich jak: dyskusje, wymiana doświadczeń, spostrzeżeń, pomysłów. Podstawą całego cyklu są przygotowane przez uczniów cztery zadania, które dotyczą różnych aspektów problemu uzależnienia od tytoniu oraz prewencji w tym zakresie. Program realizowały 23 szkoły podstawowe, gdzie przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych.

Działania w zakresie profilaktyki używania środków psychoaktywnych w tym nowych narkotyków

Mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży oraz ze względu na obserwowanie niepokojącego zjawiska jakim jest nadmierne korzystanie z nowych narkotyków, Inspekcja Sanitarna prowadziła systematyczne działania edukacyjno - informacyjne zmierzające do zminimalizowania używania środków psychoaktywnych. W tym zakresie realizowane poniższe programy:

- **Program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia czyli debata o dopalaczach**

Celem tego programu było dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami roku szkolnym 2023/2024

program zrealizowało 25 szkół podstawowych, gdzie przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych.

- **Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?**

Program obejmował informacje dotyczące ograniczenia niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowało 21 szkół ponadpodstawowych, przeprowadzono 3 wizytacje działań programowych. W trakcie 4 przeprowadzonych warsztatów profilaktycznych umożliwiono młodemu osobom wykonanie testów w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarów stężenia tlenu węgla w wdychanym powietrzu.

- **Kampania wojewódzka „Nowe narkotyki Nowe zagrożenia”.**

Głównym celem kampanii było zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu oraz leków przez osoby młode. Działania edukacyjne prowadzono podczas 4 zajęć edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych i 2 akcji profilaktycznych. Wykonywano wśród zainteresowanych osób testy w narkogoglach i alkogoglach, dystrybuowano materiały w wersji papierowej oraz zamieszczano posty w mediach społecznościowych.

Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i nowotworów Promocja szczepień ochronnych – Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, kampania informacyjno-edukacyjnej „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”, monitoring bezpłatnych szczepień przeciw HPV i #Unitedinprotection

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zmniejszając tym samym liczbę powikłań oraz zgonów. Celem kampanii jest przede wszystkim podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych w tym promocja szczepień HPV, zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym.

Grupą docelową kampanii jest ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci w tym matek w oddziałach ginekologiczno - położniczych tuż po porodzie, przyszłych matek uczęszczających do szkół rodzenia, dzieci przedszkolnych, osoby starsze oraz podróżujące po świecie.

Działania w zakresie profilaktyki szczepień ochronnych realizowano podczas 2 akcji profilaktycznych, gdzie dystrybuowano materiały i udzielano porad.

W 4 przedszkolach przeprowadzono zajęcia profilaktyczne połączone z czytaniem bajki „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”. Na bieżąco zamieszczano posty w mediach społecznościowych.

- **Profilaktyka wirusa HPV i raka szyjki macicy Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**

Celem programu „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. Zadaniem programu jest podniesienie świadomości zdrowotnej w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy, a także motywowanie młodzieży do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w swoim środowisku, w celu wpływania na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów, a zwłaszcza wzrost zainteresowania badaniami profilaktycznymi w tym badaniami cytologicznymi. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. W roku

szkolnym 2023/2024 program zrealizowało 19 szkół ponadpodstawowych, gdzie przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych.

- **Profilaktyka czerniaka** Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”

W ostatnich latach w Polsce można obserwować gwałtowny wzrost liczby zachorowań na czerniaka złośliwego, głównie wśród ludzi młodych. Przygotowany program edukacyjny, skierowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych, ma na celu poszerzenie wiedzy o nowotworach złośliwych będących następstwem korzystania z solarium. Środkiem kształtowania właściwych zachowań prozdrowotnych jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości promieniowania UV wydzielanego przez solaria. Dzięki edukacji w ramach programu, młodzież poznała zasady ochrony przed czerniakiem, cechy charakterystyczne czerniaka oraz sposób kontroli własnej skóry. W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowały 23 szkoły ponadpodstawowe, gdzie przeprowadzono 3 wizytacje działań programowych.

- **„Podstępne WZW”**

Celem programu „Podstępne WZW” jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV oraz kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym i stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowało 23 szkoły ponadpodstawowe, gdzie przeprowadzono jedną wizytację realizacji programu.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Jednym z celów kampanii było uświadamianie, że zakażenie wirusem HIV nie jest już wyzwaniem dla medycyny, a przy odpowiednim leczeniu można z nim żyć wiele lat i stać się niezakaźnym dla innych osób. Program ma na celu kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Podczas 2 zorganizowanych akcji profilaktycznych zachęcano do wykonania bezpłatnego i anonimowego testu w kierunku HIV w punktach konsultacyjno-diagnostycznych. W okolicy Światowego Dnia AIDS 16 szkół ponadpodstawowych zrealizowało wojewódzką akcję pt. „Warto wiedzieć o HIV i AIDS” polegającą na przeprowadzeniu zajęć profilaktycznych. Dodatkowo zorganizowano konkurs wiedzy dla uczniów z Wieloprofilowego Zespołu Szkół, który został objęty honorowym patronatem Starosty Tarnogórskiego.

Profilaktyka wad postawy

Popelnione w dzieciństwie, w fazie wzrostu kręgosłupa, nieprawidłowości rzutują na jego sprawność i funkcjonowanie w dorosłym życiu. Przeciążone plecaki uczniów to poważny problem narzucający potrzebę edukacji i działań zaradczych. Kształtowanie prawidłowej postawy ciała jest jednym z warunków właściwego rozwoju fizycznego dziecka. Ciężkie tornistry mogą przyczynić się do niewłaściwej postawy, bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc. W 2024 r. nasilono działania podczas akcji profilaktycznej oraz przy współdziałaniu sekcji HDiM w szkołach, w których był przeprowadzony pomiar obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Akcja informacyjna „Łap słońce z głową”

Ryzyko zdrowotne związane ze zbyt długim przebywaniem na słońcu zwiększa się w okresie wakacji, dlatego edukacją na temat zasad profilaktyki chroniących przed skutkami nadmiernego promieniowania UV objęto osoby wypoczywające na terenie kąpielisk i placówek wypoczynku letniego w ramach akcji „Łap słońce z głową”. W okresie wakacji przeprowadzono akcję profilaktyczną. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Górnośląskich Kolei Wąskotorowych w Bytomiu, oplakatowano wagoniki Kolei Wąskotorowej. w okresie wakacji, każdego weekendu, kolejka przemierza trasę Bytom – Miasteczko Śląskie stanowiąc ciekawy środek transportu i atrakcję turystyczną dla osób wypoczywających nad Zalewem Nakło - Chechło. Plakaty zostały wyeksponowane na stanowiskach dworca autobusowego i Centrum Handlowego Hala, dodatkowo dystrybuowano materiały w wersji papierowej wśród organizatorów akcji lato. Zamieszczano na bieżąco posty w mediach społecznościowych .

Akcja „Bezpieczne Ferie 2024” „Bezpieczne Wakacje 2024”

Wakacje, ferie zimowe to czas, w którym w większym stopniu niż zwykle, narażeni jesteśmy na różnego rodzaju zagrożenia, dlatego prowadzone były działania informacyjno-edukacyjne promujące zdrowy styl życia, aktywność fizyczną, profilaktykę uzależnień (tytoń, alkohol, narkotyki), zapobieganie chorobom zakaźnym. Zorganizowano i przeprowadzono 4 zajęcia warsztatowe dla 87 dzieci oraz narady z organizatorami wypoczynku, zachęcając ich do ekspozycji materiałów o tej tematyce.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, ustanowiony w 2008 roku przez Komisję Europejską na wniosek Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób, obchodzony jest 18 listopada każdego roku, by zwrócić uwagę na problem antybiotykooporności. Przeciwwstawienie się utracie skuteczności terapeutycznego działania antybiotyków jest istotnym elementem działań prozdrowotnych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Zorganizowano wystawę pt. „Superbakterie Oporniaki”, składającą się z 8 plasz tematycznych obrazujących problem antybiotykooporności oraz akcję profilaktyczną podczas których zwracano uwagę na problem antybiotykooporności oraz nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Akcja Bezpieczne grzybobranie

Zbieranie grzybów jest niezwykle popularne wśród społeczeństwa, wymaga wiedzy oraz doświadczenia. Główną przyczyną zatrucia grzybami jest niewłaściwe rozpoznanie jadalnych i trujących grzybów. Dlatego w okresie od maja do października prowadzone były działania informacyjno - edukacyjne. Podczas akcji profilaktycznej eksponowano tablice informacyjną z ekspozycją grzybów jadalnych i trujących, rozpowszechniono materiały związane z grzybami. Zainteresowane osoby miały możliwość sprawdzenia grzybów przez grzyboznawcę zatrudnionego w PSSE w Bytomiu.

Kampania edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Kampania ma na celu propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Podczas zorganizowanej akcji profilaktycznej i 4 pogadanek w placówkach oświatowych dystrybuowano materiały edukacyjne oraz prezentowano kleszcze w próbkach.

Podsumowanie

Głównym celem działań Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE Bytom w 2024 r. było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia, oraz pogłębienie świadomości w zakresie zachowań ryzykownych dla zdrowia. Powyższe działania obejmowały realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych. Na podstawie prowadzonego systematycznie monitoringu i oceny poszczególnych przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono, że realizacja programów jest prowadzona właściwie. W działaniach zmierzających do poprawy stanu zdrowia mieszkańców uwzględniono bieżące problemy związane z tematyką zdrowia i sytuacją epidemiologiczną kraju. Edukacja ukierunkowana na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie wśród ludności wymaga długofalowych, permanentnych działań o szerokim zakresie, skierowanych do różnych grup odbiorców. Na całokształt sytuacji zdrowia niewątpliwie ma wpływ styl życia, dlatego też potrzebna jest współpraca wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. W roku 2024 edukacja i promocja zdrowia była prowadzona za pośrednictwem mediów społecznościowych i strony internetowej. Ta forma przekazu cieszy się zainteresowaniem, umożliwia dotarcie do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży. Media społecznościowe, dają możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem w ciekawy i nowoczesny sposób, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. W 2024 roku Oddział Laboratoryjny realizował swoje zadania zgodnie z planem.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej, zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym. Co roku podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2024 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 109 próbek (co stanowi 12% spadek ilości próbek względem 2023 roku),
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 76 próbek (odnotowany wzrost ilości próbek o 33% względem roku 2023),
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 125 próbek (co stanowi spadek ilości próbek o 42% względem roku 2023),
- wody powierzchniowej – zbadano 1 próbkę (co stanowi spadek ilości próbek o 75% względem roku 2023),

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie z grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczyny (*clostridia*).

Badania fizyko – chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu pH, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów. Dodatkowo badania fizykochemiczne wykonywane na pływalniach obejmowały oznaczenia chloru wolnego i chloru ogólnego oraz potencjału utleniająco – redukującego (redox).

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

Dodatkowo w 2024 przebadano 10 próbek wody mineralnej w opakowaniach, co stanowi analogiczną liczbę próbek do 2023 roku.

b) Sekcja Badań Żywności wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując swoim zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 151 próbek (spadek ilości próbek o 4% względem roku ubiegłego),
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 66 próbek (w tym 14 próbek sanitarnych), co stanowi wzrost ilości próbek fizykochemicznych o 27% i wzrost ilości próbek sanitarnych o 8% względem roku ubiegłego,
- w kierunku sensorycznym – zbadano 29 próbek (co stanowi 3 % spadek ilości próbek względem roku ubiegłego).

Badania mikrobiologiczne obejmowały wszystkie grupy produktów akredytowanych. W obszarze badań mikrobiologicznych zakwestionowano 15 pobranych do badań próbek, w tym 5 próbek lodów za przekroczoną liczbę bakterii z rodzaju *Enterobacteriaceae*, 5 próbek ciastka za przekroczoną liczbę *Bacillus cereus*, 1 próbkę ziół za obecność *Salmonella spp.*, 4 próbki drobiu za obecność *Salmonella spp.*

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach, w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem warzyw) dla niemowląt i małych dzieci (w sumie 4 próbki), w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych, w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem mięsa) dla niemowląt i małych dzieci (w sumie 18 próbek).

Kontrolą sanitarną objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych w ramach corocznej akcji „miklik próchniczek”. Ze względu na obecność szkodników i ich pozostałości zdyskwalifikowano 3 próbki.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. Analizując badania zlecone w punkcie przyjęć materiału biologicznego w PSSE w Bytomiu oraz w Tarnowskich Górach wykonano:

- 3054 badań u 1018 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (wzrost badań o 20% w odniesieniu do roku 2023),

- 72 badań u 27 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi (co stanowi spadek ilości badań o 54% względem 2023 roku),
- 9 badań dla 3 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych (co stanowi spadek ilości badań o 50% względem 2023 roku),
- 23 badań u 9 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu (co stanowi 3-krotny spadek ilości badań względem roku 2023),
- 20 badań dla 10 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną (porównywalna ilość badań względem roku ubiegłego),
- 13 badań dla 10 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego (wzrost badań o 44% względem roku ubiegłego),
- 573 badań sporali (co stanowi wzrost ilości próbek o 14% względem 2023 roku).

XI. Podsumowanie

W roku 2024 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2333 kontrole na terenie powiatu tarnogórskiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 379 decyzji administracyjnych, w tym 13 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 528 decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 111 mandatów karnych na kwotę 29000 zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji, w związku z tym wystawiono 5 tytułów wykonawczych oraz wydano 10 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 4350 zł.

W 2024 r. w 2 obiektach stwierdzono bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego wydano na dwa zakłady obrotu żywnością decyzje z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS, które dot. wycofania z obrotu środków spożywczych przeterminowanych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej były również skierowane w zakresie przeciwepidemicznym dot. chorób zakaźnych, w szczególności na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych u 751 osób zakażonych.

Ponadto podejmowane były działania w związku z interwencjami, które mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

Prowadzono również kontrole w ramach systemu wczesnego ostrzegania RASFF/RAPEX, kontrole graniczne oraz kontrole związane z zatwierdzaniem i wpisem do rejestru zakładów / obiektów.